

Selecció de textos

edició de Lluís Agustí

"En néixer, la seva mare va posar-li per nom Araceli, que li feia soroll de romàntic, perquè tenia motius per creure que era filla de l'amor i no del senyor Bofill, el ric propietari que la tenia entretinguda i que, molt amoïnat, es pensava ésser-ne el pare.

La Lola, que era una dona poc preparada, però d'intel·ligència desperta, de seguida va comprendre que la nena era un destorb i havia estat una equivocació. La reacció dels dos homes que podien atribuir-se'n la paternitat fou, a més a més, molt clara. amb l'un, el de l'amor, va renyir-hi als primers símptomes d'embaràs i no va tornar a veure'l. L'altre, perquè li agradava molt la Lola i no li sortia massa cara, va acceptar, encara que amb molta reticència i de mala gana, que fos filla seva.

Però abans que el senyor Bofill posés condicions, la nena desaparegué de la seva vista. La Lola l'havia portada a dida a Mollet."

L'Araceli Bru, Mèxic, 1958

"Però l'Isidre estava intimament relacionat amb tota una època de la seva joventut, i saber que havia de tornar a veure'l tan aviat, no sols havia destapat la caixa de les enyorances, sinó que, per contrast, l'havia portada a reviu en una ràpida síntesi tots els anys que ell havia estat fora de la seva vida.

La vinguda a Mèxic, que havia de ser per poc temps i que ara ja semblava definitiva, va produir una separació brutal que trencà la seva vida en dos trossos absolutament aïllats l'un de l'altre. D'una banda, en un passat que cada dia era més llunyà però que semblava encara inexplicablement molt proper, tots els seus anhels de dona jove, els seus pares, la seva casa de la Diagonal, les seves amigues, la satisfacció del triomf lent i constant d'En Felip.

De l'altra, després del parèntesi dels anys de la guerra civil, que realment no comptaven per massa estranys, i que eren els que feien la divisió més tallant i definitiva, la vida en un medi nou, diferent, difícil, de lluita, de tornar a començar, de fer relacions noves, d'adquirir nous hàbits i costums, de sentir néixer altra vegada ambicions i veure-les finalment satisfetes... però a Mèxic!"

Es té o no es té, Barcelona, 1958

"Les cambres separades havien contribuït -en contra del que ella temia- a donar una certa solemnitat a l'acte matrimonial i que no acabés de perdre un punt d'imprevist i de festa, però així i tot havia deixat de tenir per a la Núria l'absorbent importància d'abans; abandonà, sense adonar-se'n, tota la iniciativa al seu marit, el qual havia arribat a una regular dosificació de les experiències i a donar-los la calma d'un hàbit agradable, que no deixava de ser rutinari."

La condemna, Barcelona, 1962

"Cada un recitava emocionat el seu monòleg i escoltava ple d'interès el de l'altre. I d'aquella estranya inharmonia resultava, d'una manera clara, que el drama del de fora fou resultat del desconcert i la inquietud per al demà i la tristesa del de dintre només dolor d'haver-se fos l'ahir.

Que en l'un hi havia hagut a pesar de tot -des del primer moment- l'esperança d'una lluita, vivificant encara que fos per mòbils immediats i egoistes de simple supervivència, i en l'altre, només l'aixafament deseparat de la impotència. Que el primer havia pogut moure's, bellugar-se, conservar, tot i l'ensorrada, una il·lusió de fer. I que el segon havia quedat travat, perduda qualsevol altra possibilitat que la d'esperar, aturat, sense cap esperança. Tots dos l'havien trobada, la sortida del pou on es trobaren un moment ofegats.

Ell, en la vida agitada d'un món nou; ella, en el baume consolador dels dies i en la necessitat jove de viure, estimulada pel contacte i la presència de la terra i la ciutat estimades."

Desarrelats, Barcelona, 1964